

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.403/2023/7.
A felperes:	helység1 Város Önkormányzata (felperes címe)
A felperes képviselője:	Ügyvédi Iroda1 (felperesi képviselő címe.; ügyintéző: dr. Szilvási Dénes ügyvéd)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Szvetnik Ágnes kamarai jogtanácsos
Alperesi érdekelt:	alperesi érdekelt (alperesi érdekelt címe)
Alperesi érdekelt képviselője:	Ügyvédi Iroda2 (alperesi érdekelti képviselő címe; ügyintéző: dr. Újváry Zsolt ügyvéd)
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben indult közigazgatási jogvita (határozatszám1.)
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes 20. sorszám alatt és az alperesi érdekelt 22. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 103.K.703.705/2022/19. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest és az alperesi érdekeltet, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 139.700 (százharminckilencezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az alperesi fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezések szempontjából releváns tényállás

[1] A felperes, mint ajánlatkérő a Közbeszerzési Értesítőben szám1. számon 2022. május 5-én megjelent felhívásával a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Része szerinti nyílt eljárást indított „helység1-VP6-7.2.1.1.1-21-építés-2022-építési beruházás 1-7. rész tárgyban. A felperes a felhívásban részajánlat tételére lehetőséget biztosított 7 ajánlati részben, amelyekre műszaki-szakmai alkalmassági követelményt nem írt elő, értékelési szempontokat határozott meg mindegyik rész vonatkozásában azonosan. A felhívás VI.3.6) 3.) pontjában értékelési részszerzőpontként előírta „A szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány tapasztalata esetén: A bemutatott 1 fő a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet I. sz. melléklet VI. pont (Felelős műszaki vezetés) 3. rész (Sajátos építményszerző felelős műszaki vezetői szakterületek) 2. pontjában (Közlekedési építmények szakterület) meghatározott MV-KÉ szerinti jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettség alapján a jogszabályban előírt tapasztalatot (szakmai gyakorlati időt) meghaladó gyakorlat (többlettapasztalat) időtartama hónapokban” értékelését azzal, hogy az erre vonatkozó megajánlás hiánya nem érvénytelenséggel, hanem az értékelési részszerzőpontra adott minimális pontszám adásával jár, míg a legkedvezőbb szintet elérő vagy annál kedvezőbb értéket tartalmazó ajánlatok egyaránt az értékelés során adható pontszám felső határával megegyező pontszámot kapják. A felperes által a Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján meghatározott, az adott ajánlati elem azon legkedvezőbb szintje, amelyre és az annál még kedvezőbb vállalkozásokra egyaránt az értékelési pontszám felső határával azonos számú pontot ad: 13 hónap. A felperes által meghatározott, az adott ajánlati elem azon legkedvezőtlenebb szintje, amelyre a minimális pontszámot ad: 0 hónap. Amennyiben az ajánlattevő több szakember bemutatásával kíván ezen értékelési részszerzőpontra ajánlatot tenni, úgy a felperes kizárólag 1 fő szakemberre vonatkozó információt veszi figyelembe, több szakember többlettapasztalata nem adódik össze. A felperes előírta, hogy az értékelési részszerzőpontra tett megajánlás esetén a dokumentáció részét képező iratminta tartalmának megfelelő nyilatkozatot („felolvasólap 1. sz. melléklete és önéletrajz” elnevezésű iratminta, melyen az ajánlattevő mellett a bemutatott szakember aláírása is szükséges), és a végzettséget/képzettséget igazoló okiratokat kell az ajánlat részeként benyújtani.

[2] A 2022. május 23-i ajánlattételi határidőre 66 darab ajánlat érkezett, köztük az alperesi érdekelt mind a 7 részben benyújtott ajánlata. Az alperesi érdekelt a felolvasólapon mind a 7 rész tekintetében a teljesítésben részt vevő személy (1 fő) többlettapasztalata értékelési részszerzőpontra 13 hónapot adott meg, az 1. sz. mellékletben a teljesítésben részt vevő szakemberként K.R.-t nevezte meg, az „MV-KÉ” végzettséget jelölte, (össz)szakmai gyakorlatának időtartamaként 61 hónapot ismertetett az ajánlatban szereplő önéletrajzban.

[3] A felperes 2022. június 1-jén az alperesi érdekelttől az 1-7. rész vonatkozásában a felolvasólap 1. számú melléklete tekintetében a bemutatott szakember végzettségének/képzettségének igazolására szolgáló okirat pótlását és számítási hiba kijavítását kérte azzal, hogy az MV-KÉ szerinti jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettség alapján a jogszabályban előírt tapasztalat (szakmai gyakorlati idő vagy három év (36 hónap) vagy 5 év (60 hónap), az ezt meghaladó gyakorlat (többlettapasztalat) időtartama hónapokban 29 hónap (65-36), vagy 5 hónap (65-60), az igazolt szakmai tapasztalat időtartamára tekintettel 29 hónapot vagy 5 hónapot szükséges feltüntetni a felolvasólapon.

[4] Az alperesi érdekelt a megnyitott hiánypótlási határidőben önkéntes hiánypótlás keretében K.R. szakember 2022. június 8-i keltezésű önéletrajzát küldte meg, melyben további két szakmai gyakorlati időt mutatott be és a szakember szakmai gyakorlatának (össz)időtartamát 73 hónapban jelölte meg.

[5] A felperes 2022. június 20-án a Kbt. 71. §-a alapján az alperesi érdekelttől az ajánlat 1-6. része tekintetében aránytalanul alacsony ár miatt árindokolást kért. Az alperesi érdekelt teljes terjedelemben üzleti titokká nyilvánított árindokolása tartalmazta a 2022. március 16-i keltezésű árjegyzéket, a 2020. július 8-i keltezésű szállítási szerződést, melynek hatálya 2021. XII. 31-jén lejárt, a költségvetési tételek egységár elemzését. A felperes 2022. július 11-én a Kbt. 72. §-a alapján kiegészítő indokolást kért az 1-6. részek vonatkozásában a munkagépek munkavégzés helyszínére történő el- és visszajutásának költségei (számszakilag részletezve és pontosan feltüntetve) tekintetében. Az alperesi érdekelt kiegészítő indokolása szerint a munkagépek helyszínre történő el- és visszajutásának költségeit az Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alapján a referencia ár tartalmazza, megjelölte, hogy a költségvetés mely sorában került ismertetésre és mi a díjtétele.

[6] A felperes a 2022. július 21-én kelt összegezésében az eljárást az 1., 3. és 5. részeiben eredménytelennek; az alperesi érdekelt ajánlatát az 1-7. részekben, továbbá az 1-6. részekben érvénytelennek nyilvánította, amelynek jogcímét az 1-7. részekben a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjában, az 1-6. részekben a Kbt. 72. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 73. § (2) bekezdésében jelölte meg. Megállapította, hogy az alperesi érdekelt hiánypótlása, önkéntes hiánypótlása nem fogadható el, a számítási hibát nem az előírt módon, azaz hibásan teljesítette, melynek következménye az ajánlat érvénytelensége ([Kbt. 71. § (11) bekezdés]). Az alperesi érdekelt nem a felhívásban jelzett plusz 4 hónapot tüntette fel a szakmai önéletrajz „Szakmai tapasztalat időtartam összesen” rubrikájában, hanem egy teljesen új szakmai önéletrajz került benyújtásra, amelyben 73 hónap összesített szakmai tapasztalati időtartam szerepelt, ezzel megsértette az ajánlati kötöttséget is, mivel az ajánlattételi határidő lejártát követően ajánlatát jogszerűtlenül módosította. Nem releváns a hiánypótlásban benyújtott, a felhíváson túlterjeszkedő, emiatt a Kbt. 71. § (5) bekezdésébe ütköző szakmai önéletrajz, mert a felolvasólap és a csatolt dokumentum tartalma nem ellentmondó volt, hanem számítási hibát tartalmazott.

[7] Az 1-6. részeket érintő árindokolás, kiegészítő indokolás nem volt megfelelő, a hatályos szállítási szerződés hiánya nem pótolható, az ÉNGY útmutató célja, hogy támpontot szolgáltatson, de nem alkalmas egy konkrét közbeszerzési tárgy kivitelezése ajánlati árának részletes, pontos alátámasztására, az objektív alapú árindokolás követelménye nem teljesült.

[8] Az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelmében az 1-7. részben kifogásolta, hogy iratellenes és jogszerűtlen a felperes azon megállapítása, hogy ne lehetett volna önkéntes hiánypótlás útján javítani az önéletrajzot. A hiánypótlásnak önként eleget tett, tehát megállapítható, hogy ajánlata érvényes és nem tartalmaz számítási hibát, ezért a felperes jogszerűtlen döntéssel érvénytelenítette ajánlatát mind a 7 részben. Az 1-6. részek tekintetében akként érvelt, hogy ajánlati ár megalapozott, a felperes kétség esetén köteles lett volna kiegészítő árindokolást kérni, amit elmulasztott. A díjtételek realitásának alátámasztása érdekében az ÉNGY-t vette alapul, mely maradéktalanul megalapozta a díjtételek gazdasági életszerűségét.

[9] A felperes az észrevételében mindkét kérelmi elemben a jogorvoslati kérelem elutasítását kérte, a 7. rész tekintetében vitatta az alperesi érdekelt jogorvoslati ügyfélképességét.

Az alperes határozata

[10] Az alperes a határozatszám 1. számú (a továbbiakban: Határozat) megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 73. § (2) bekezdésére, valamint a 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1) és (2) bekezdését, ezért megsemmisítette az 1-7. részre vonatkozó összegezését, valamint valamennyi ezt követően hozott döntését, és a felperessel szemben 1.000.000 forint bírságot szabott ki. Kötelezte továbbá a felperest, hogy a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg az alperes érdekelt részére 7 x 200.000 forint, összesen 1.400.000 forint igazgatási szolgáltatási díjat, valamint rendelkezett összesen 500.617 forint igazgatási szolgáltatási díj alperesi érdekelt részére visszautalásáról.

[11] Az alperes az alperesi érdekelt 7. részben való ügyfélképessége tekintetében tényként rögzítette, hogy a felperes a 7. rész fedezetét megemelte és az eljárást lezáró döntésben nyertesként a cégl-t hirdette ki, 40.277.274 forint ajánlati árral: az alperesi érdekeltnek az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása kapcsán közvetlen jogi érdekei sérültek azáltal, hogy a közbeszerzési versenyből kizárta felperes.

A 7. részt érintően az alperes nem fogadta el a felperes álláspontját az önkéntes hiánypótlás kizárására, kifejtette, hogy a szakmai önéletrajz hiánypótlás során kiegészíthető, bővíthető. Mivel a szakmai gyakorlati idő nem volt megfelelően alátámasztva, így az önéletrajz ebből a szempontból hiányos volt a Kbt. 71. § (3) bekezdése szerint. E dokumentum kiegészítése nem a Kbt. 71. § (9) bekezdése szerint vizsgálendő, mivel nem a szakember személye változott meg, hanem a szakember önéletrajzában felsorolt szakmai gyakorlat került kiegészítésre további gyakorlati idővel. Nem azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes megfelelően minősítette-e számítási hiba javításként az ajánlat problémáját, hanem azt, hogy a felperes az önkéntes hiánypótlás eredményeként jogszerűen nyilvánította-e érvénytelenné az alperesi érdekelt ajánlatát. Márpedig az alperesi érdekelt jogszerűen egészítette ki önkéntes hiánypótlás során az önéletrajzot az ajánlati kötöttség megsértése nélkül, így az 1-7. részre benyújtott ajánlatának a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára alapított érvénytelensége megállapítása jogsértő volt.

[12] Az ajánlat 1-6. része vonatkozásában a Kbt. 72. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi okkal sem értett egyet, mivel a felperes az árindokolás kérdésben szállítási szerződés becsatolását nem kérte, az alperesi érdekeltre bízta annak eldöntését, hogy milyen dokumentumokkal kívánja a beszerzési árát alátámasztani. Köztudomásúként értékelte, hogy az építőanyag árak a 2022. évben folyamatosan változtak, így több alapanyag értékesítésével foglalkozó gazdasági társaság napi árakat alkalmaz, ezért elfogadható az árjegyzékre történő hivatkozás, az 1-6. részre tett ajánlat érvénytelenné nyilvánítása is jogsértő volt.

[13] Az alperes a megállapított jogsértések súlyossága kapcsán bírság kiszabását tartotta indokoltnak a Kbt. 165. § (3) bekezdés b) pontja, (5) és (11) bekezdése alapján.

A kereset és a védírat

[14] A felperes a keresetében elsődlegesen a Határozat megváltoztatását, a jogsértés hiányának megállapítását, a bírság, illetve az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére kötelezés mellőzését, másodlagosan – bármely elem szerinti jogsértés megállapítása esetére a bírság 50.000 forintra mérséklését, harmadlagosan a Kbt. eljárási szabályainak az ügy érdemére kiható lényeges megsértése miatt a Határozat megsemmisítését, szükség esetén az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[15] Vitatta az alperesi érdekelt jogorvoslati ügyfélképességét, jogának, jogos érdekének közvetlen sérelmét vagy veszélyeztetését; állította, hogy a közvetlen érintettséghez a félnek reális esélye kell legyen ahhoz, hogy a vitatott közbeszerzési eljárás nyertese legyen (Kúria Kf.III.37.383/2019/5.). Márpedig a 7. részre nem állna módjában a rendelkezésre álló fedezetet kiegészíteni, ami kizárólagos ajánlatkérői hatáskör; jogszerűen élhet a 7. rész esetében az alperesi érdekelt esetleges nyertessége esetén is a fedezet ki nem egészítése jogával.

[16] A Kbt. 71. § (11) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén (számítási hiba javítása) a Kbt. eltérést nem enged. A számítási hiba javítására történő felhívást jogszerűen alkalmazta, aminek az alperesi érdekelt nem az előírt módon tett eleget, azaz hibásan teljesítette. E jogintézmény megfelelőségét kellett volna az alperesnek vizsgálnia. Téves az alperes önkéntes hiánypótlás jogszerű gyakorlásához kapcsolódó indoka, az ajánlatában benyújtott szakmai önéletrajz nem tartalmazott hiányokat. Ebből eredően a jogszerűtlenül benyújtott új szakmai önéletrajzra nem lehet alapítani az ajánlat érvényességét. A Kbt. nem határoz meg sorrendet a számítási hiba javítása, a bemutatott szakembert érintő hiánypótlás és az önkéntes hiánypótlás jogintézményének alkalmazása tekintetében.

[17] Az árandokolás megfelelőségével szemben támasztott elvárás az, hogy ne tájékoztató jellegű és általános, hanem részletes, pontos, konkrét és a gazdasági észszerűséggel összeegyeztethető legyen. Nem kötelessége kioktatni az ajánlattevőt a szóba jöhető konkrét igazolásokról, hanem azokat az ajánlattevő szabadon választhatja meg (Kúria Kf.V.39.084/2021/4.). A Kbt. nem biztosít lehetőséget arra, hogy addig kérjen árandokolást/kiegészítő árandokolást, amíg az elfogadható nem lesz; a Kbt. 72. § (3) bekezdése kógens, eltérést nem engedő szabály. Az alperesi érdekelt az ÉNGY útmutató iránymutatása értelmében nem a ténylegesen felmerülő költségekkel számolt az ajánlati ára megtételekor, ezért jogszerűen nyilvánította az ajánlatot az 1-6. részek tekintetében érvénytelennek. Az alperesi érdekeltnek már az ajánlattétel előtt rendelkezésére kellett volna állnia annak az objektív, részletes, pontos, konkrét és gazdasági észszerűséggel összeegyeztethető meghatározási módnak, ami szerint a munkagépek munkavégzés helyszínére történő el- és visszajutásának költségeit kiszámította.

[18] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Az 1-7. rész tekintetében akként érvelt, hogy a felperes tévesen minősítette számítási hibának az önéletrajzban szereplő adatokat. Mivel az érvénytelenítő döntés jogszerűségét kellett vizsgálnia, s azt állapította meg, hogy a felperes figyelmen kívül hagyta azt a tény, hogy az önkéntes hiánypótlással az ajánlat megfelelt az ajánlatkérői előírásainak. Téves a felperes álláspontja, hogy a szakmai önéletrajz ne lett volna hiányos, mert az nem felelt meg a felolvasólapon tett vállalásnak. A Kbt. 71. § (5) bekezdésének minden feltétele teljesült, a felperesnek fel kellett volna ismernie, hogy nem a megfelelő jogintézményt alkalmazva hívta fel az alperesi érdekeltet.

[19] Az 1-6. rész kapcsán megállapított érvénytelenség körében kiemelte, hogy az ajánlatkérőnek kell előírnia, hogy mi az, aminek az alátámasztását elvárja az ajánlattevőktől. Amennyiben a szállítási szerződés hatálytalansága nem támasztja alá az adott áron való teljesíthetőséget, úgy további szerződések csatolását kellett volna kérnie. A jelenlegi piaci viszonyok oly mértékben megváltoztatták az ár e körben való vizsgálatát, mely tényeket nem lehet figyelmen kívül hagyni.

[20] Az alperesi érdekelt a per érdemét érintő nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes D.291/33/2022. számú határozatát részben megváltoztatta, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseinek sérelmét megállapító, valamint a 7. részre vonatkozó összegezést megsemmisítő rendelkezést mellőzte, és a bírság mértékét 500.000 forintra leszállította. Megállapította, hogy a mindösszesen 1.400.000 forint felperest terhelő igazgatási szolgáltatási díjból 200.000 forint az alperesi érdekelt terhén marad. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[22] Az ügyfélképeség kérdését abból kiindulva vizsgálta, hogy az alperes az alperesi érdekelt Kbt. 148. § (1) bekezdése szerinti, az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását sérelmező jogorvoslati kérelme alapján járt el, ennek keretei között foglalhatott alperes állást abban, hogy az érvénytelenné nyilvánítás okait a felperes jogszerűen állapította-e meg. A Kúria Kfv.II.37.487/2017/3. számú ítéletében kifejtettek alapján rögzítette, hogy a közbeszerzési eljárásban részt vett ajánlattevő által benyújtott jogorvoslati kérelem esetén a jog vagy jogos érdek sérelmének igazolása nem követelmény, az ajánlattevőt pusztán az eljárásban betöltött szerepe folytán megilleti az ügyféli jogállás, az ügyfélképeség. Az ügyféli jogállástól különböző kérdés, hogy az adott jogsértés közvetlenül a kérelmező jogát, jogos érdekét érinti-e, jogorvoslati kérelme érdemben elbíráلható-e. Az alperesi érdekelt ügyfélképesége az ajánlattevői minőségéből fakadóan a Kbt. 148. § (2) bekezdése szerint állt fenn, ennek ellenkezőjét, hogy csak az élhet jogorvoslattal, aki a jogorvoslat eredményessége esetén az eljárás nyertes lehetne, a felperes alaptalanul állította. Az alperesnek az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelme adta keretek között azt kellett megvizsgálnia, hogy a számítási hiba javításával, illetve az árandokolás és kiegészítő árandokolás elfogadhatóságával kapcsolatos megállapítások helyesek voltak-e, a felperes jogszerűen állapította-e meg az alperesi érdekelt ajánlatának érvénytelenségét. Az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelemmel elérni kívánt közvetlen jogos érdeke tehát az, hogy az ajánlata érvényessége kérdésében a felperes jogszerű döntést hozzon, jövőbeli, bizonytalan, előre nem látható körülmény az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelme érdemi elbírálásához fűződő közvetlen jogos érdekét nem kérdőjelezheti meg.

[23] Az elsőfokú bíróság a közbeszerzési eljárás 1-7. részét érintően azt vizsgálta a felperes kereseti érvei mentén, hogy felperes a Kbt. 71. § (11) bekezdés alapján helyesen minősítette-e számítási hibának a szakmai önéletrajzban feltártakat, majd döntött a számítási hiba nem megfelelő korrekciója következményeként az ajánlat érvénytelenségéről. Megállapította, hogy a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerinti hiánypótlás, a Kbt. 71. § (5) bekezdése szerinti önkéntes hiánypótlás, valamint a Kbt. 71. § (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítás jogintézménye ugyanazon, az érvényes ajánlattétel elősegítésének célját szolgálják, ezt meghaladóan azonban a két jogintézmény tartalmát tekintve eltérő, közöttük nincs átjárhatóság. A számítási hiba javítása időtartama alatt nem teljesíthető önkéntes hiánypótlás (in: Nagykommentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez, Szerkesztette: Dezső Attila /a továbbiakban: Nagykommentár/ a Kbt. 71. §-ának önkéntes hiánypótlás korlátai c. fejezetének 6. pontja). Rámutatott, hogy helyesen állapította meg az alperes, hogy az önkéntes hiánypótlás lehetősége biztosított volt, miután volt folyamatban határidő más okból hiánypótlásra, tévedett azonban, hogy a felperes által észlelt számítási hiba pusztán az amúgy is fennálló önkéntes hiánypótlás lehetősége miatt a vitatott módon javítható lett volna. Az értékelés fontos mozzanata az ajánlatok azon szempontból való vizsgálata, hogy azok számadatai helyesek-e, a felhívásnak és a jogszabályoknak megfelelnek-e. E vizsgálatot a felperesnek az ajánlat összes adatának egymásra tekintettel történő értékelése alapján, az ajánlat egészére kiterjedően kellett elvégeznie, így helyesen

vizsgálta, hogy az alperesi érdekelt ajánlatában feltüntetett számadatok helyesek-e, számszakilag megfelelőek-e.

[24] Megállapította, hogy az alperesi érdekelt ajánlata az értékelési részszerpontra tett megajánlást érintően hibás volt, miután az ajánlat egyes részeiben ugyanarra vonatkozó adatokat eltérően jelenített meg. A felolvasólap 1. sz. mellékletében az alperesi érdekelt 61 hónap szakmai tapasztalatot tüntetett fel a szakmai önéletrajzban. Amennyiben helyes adattartalommal nyújtotta volna be, akkor összesen 61 hónap szakmai tapasztalatot kellett volna igazolnia, ezzel szemben a felperes azt állapította meg, hogy számítási hiba folytán 2017. július hó - 2018. február hó között nem az alperesi érdekelt által számított 4 hónap, hanem 8 hónap telt el, a szakmai tapasztalat időtartama hibás számításra alapítva került megállapításra, melynek tényleges időtartama 65 hónap. Ebből az értékből kellett számítani az értékelési részszerponként meghatározott többlettapasztalati időtartamot oly módon, hogy a 65 hónapból ki kellett vonni a végzettség megszerzéséhez szükséges, jogszabály által rögzített időtartamot a végzettség típusától függően: ez 36 vagy 60 hónap lehetett. Miután az alperesi érdekelt a végzettséget igazoló oklevelet nem nyújtotta be az ajánlat részeként, az ebben foglaltak azonban kihatottak a szakmai többlettapasztalat számítására is, ezért a felperes szakmai többlettapasztalatként két, általa számított adatot is megjelölt a számítási hiba javításának lehetséges módjaként. Ebből következően az alperesi érdekelt felé intézett felhívások kibocsátásakor még nem volt megállapítható az, hogy a felolvasólapon feltüntetett 13 hónap helyett ténylegesen 5 vagy 29 hónap szakmai többlettapasztalatot fog-e az alperesi érdekelt igazolni. Mivel a megállapított hiba az ajánlat adattartalmából levont matematikai műveletek hibás alkalmazásából fakadt, a felperes helyesen kívánta orvosolni a Kbt. 71. § (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítására vonatkozó felhívásával.

[25] Kifejtette, hogy a Kbt. 71. § (11) bekezdése nem ad lehetőséget a számítási hiba kijavítása kapcsán az alapadatok megváltoztatására, arra, hogy az alperesi érdekelt a már benyújtott szakmai önéletrajz helyett új, a korábbiakban nem ismertetett, ezáltal az értékelést befolyásoló szakmai tapasztalatokat is rögzítő szakmai önéletrajzot nyújtson be. A hiánypótlás nem eredményezheti azt, hogy a gazdasági szereplő az értékelési szempontok vonatkozásában kedvezőbb helyzetbe kerüljön, ugyanis ennek a jogintézménynek a célja az érvényes ajánlattétel elősegítése, de sem a hiánypótlás, sem a felvilágosításkérés nem adhat lehetőséget az ajánlattevőnek arra, hogy annak teljesítésével a verseny tisztaságát sértő előnyt szerezzen. A hiánypótlás csak arra irányulhat, hogy az ajánlat megfeleljen a felhívás és a dokumentáció vagy közbeszerzési jogszabályok előírásainak, illetve, hogy a nem egyértelmű vagy ellentmondó ajánlati tartalom tisztázásra kerüljön, ügyelve arra, hogy az ajánlati kötöttség ne sérüljön. A Kbt. az alapadatok javítására – sem a számítási hiba kijavítása, sem pedig egyéb jogintézmény keretében – az ajánlati kötöttség jogintézményére és a verseny tisztasága alapvető követelménye érvényesülésére is figyelemmel, nem ad lehetőséget. (Nagykommentár, a Kbt. 71. §-ához kapcsolódó, a Számítási hiba javítása c. pontja).

[26] Rögzítette, hogy helyesen hivatkozott arra a felperes, hogy az ajánlati kötöttség beállt. A szakmai önéletrajz alapján igazolt többlettapasztalat értékelését a felperes nem alkalmassági követelményként, hanem értékelési részszerponként írta elő, amelyre az alperesi érdekeltnek nem volt kötelező megajánlást tennie, az általa pótolni célzott hiány ajánlatának érvénytelenségét nem eredményezte, hanem az ajánlat értékelését befolyásolta. A perbeli esetben a feltárt számítási hiba javítása alapján a szakmai tapasztalatra adott megajánlás megnyugtatóan tisztázható lett volna, az alperesi érdekelt ennek teljesítése helyett egy új, számára a bírálat szempontjából a korábbiakhoz képest eltérően értékelendő tartalmú szakmai önéletrajzot nyújtott be, ez pedig az ajánlattételi határidőn túli, az ajánlat értékelését befolyásoló olyan korrekció volt, amelyre az alperesi érdekeltnek nem volt jogszerű lehetősége. Habár a Kbt. 71. § (9) bekezdése nem volt alkalmazható, mivel nem a

teljesítésben részt vevő szakember személyében következett be változás, de abban az esetben is a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerint értékeléshez elengedhetetlen az egyenértékűség, vagyis nem változhat a szakember értékelést befolyásoló kvalitásai, az ajánlati kötöttség beálltát követően a megajánlott szakember értékelését módosító hiánypótlás nem lehetséges, még ha azzal a valós többlettapasztalattal rendelkezik is, csak azt az ajánlattételi határidőn belül az ajánlattevő bemutatni elmulasztotta. Az alperes helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes jogsértést követett el az alperesi érdekelt ajánlatának ez okból történő érvénytelenné nyilvánításával. A felperes helyesen állapította meg az összegezésben, hogy az alperesi érdekelt az eljárás 1-7. részeiben a számítási hibát nem megfelelően javította, ennek a Kbt. 71. § (11) bekezdése szerinti jogkövetkezménye pedig az e részekben benyújtott ajánlat Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelensége.

[27] Az eljárás 1-6. részeit érintő árendokölés és kiegészítö árendokölés kapcsán az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes helyesen mutatott rá arra, hogy a felperes kifejezetten nem írta elő hatályos szállítási szerződés benyújtását az ajánlat egyik részelemét jelentő építőipari alapanyagok beszerzési ára igazolására. Az árendokölésként benyújtott iratok tartalmi értékelése körében nem hagyható figyelmen kívül az, hogy az ajánlatkérő és az ajánlattevő is folyamatosan változó, számtalan, akár előre nem látható tényező által is befolyásolt gazdasági környezetben működik. A felperes nem állíthatja lehetetlen helyzet elé az ajánlattevőt, olyan irat bemutatásának előírásával, amelynek az adott gazdasági viszonyok között nem tud eleget tenni olyan körülményekre visszavezethetően, amelyek rajta kívül állnak, és nem tette kétségessé, hogy az építőanyagárak folyamatos emelkedése miatt a napi árak alkalmazása általánossá vált az építőipari szektorban; ennek ellenére úgy várta el az alperesi érdekelttől a hatályos szállítási szerződés bemutatását, hogy kifejezetten ilyen tartalmú, ezt előíró felhívást nem intézett hozzá, az alperesi érdekeltre bízta az árendoköléshez szükséges iratok körének meghatározását. A hatályos szállítási szerződés gazdaságilag észszerű indokból fennálló hiánya nem vezethetett az ajánlat egészének érvénytelenségéhez, a felperesnek az ezzel kapcsolatos, az összegezésben rögzített érvelése nem volt jogszerű. A felperes a felhívásban nem zárta ki az ÉNGY alkalmazását, így az abban rögzített költségtelek, elszámölások alkalmazhatóságát utóbb nem róhatja az ajánlattevő terhére.

A fellebbezések, a fellebbezési ellenkérelem és az egyéb beadványok

[28] Az alperes a fellebbezésében elsödlegetesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a többlettapasztalat értékelési szempont kapcsán. Állította, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztató része sérti az Alaptörvény XVIII. cikkét, a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pontját, a Kbt. 69.§ (1)-(2) bekezdéseit, és a Kbt. 71.§ (11) bekezdését. Érvelése szerint a felperes nem írt elő műszaki szakmai alkalmassági követelményt, a beszerzésnek mind a hét részében értékelési részszermpontot azonosan határozott meg, ami akként értelmezendő, hogy az ajánlattevő a felolvasólap 1. sz. mellékletében megadta a szakembert, a szakterületét és a szakmai gyakorlati idejét. Csatolnia kellett a végzettségére vonatkozó dokumentumot, mivel a kétféle végzettség (okleveles mérnök vagy mérnök) alapján a jogszabály kétféle időtartamot (36 hó vagy 60 hó) jelöl a jogosultság megszerzéséhez szükséges időtartamként, és a gyakorlati idő igazolására önéletrajzot kellett csatolni, megjelölve a gyakorlati időt és az elvégzett munkát. A felolvasólapra azt a számadatot kellett ajánlati vállalkásként megjelölni, ami az ajánlattevő (össz)szakmai gyakorlati idejéből levonva a jogszabály szerinti jogosultság megszerzéséhez

szükséges szakmai gyakorlati idő (36 vagy 60 hónap) után keletkezik, azon korlátozással, hogy a felperes maximális vállalásként 13 hónapot jelölt. Amennyiben az ajánlattevő ezen értékelési részszerpontra nem tesz megajánlást, nem eredményezi ajánlata érvénytelenségét, hanem 0 pontszámot fog kapni. Az ajánlattevő ajánlati kötöttséggel terhelt vállalása nem az össz-szakmai gyakorlati idő, mivel nem köteles valamennyi általa elvégzett tapasztalatot az önéletrajzában szerepeltetni, az ajánlati kötöttség a felolvasólapon szereplő többlettapasztalatra áll be. Mivel az alperesi érdekelt a felolvasólapon 13 hónapot vállalt, így ez az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati elem, ami csak érvénytelenséget eredményezve módosítható. Az érdekelt mellékelte a végzettséget igazoló dokumentumot, ami alapján 60 hónap jogosultság megszerzési időtartam az irányadó, szakmai gyakorlati időtartama az önkéntes hiánypótlással 73 hónap lett, így vállalása $(73-60=13)$ nem változott.

[29] Kifejtette, hogy a jogorvoslati eljárásban kérelmi elem hiányában nem azt kellett vizsgálnia, hogy az ajánlatkérő jogszerűen írta-e elő a számítási hiba javítását, hanem azt, hogy a becsatolt érdekelti dokumentumok alapján jogszerű döntést hozott-e az érdekelt ajánlatának érvénytelenségéről. A törvényszék téves alapvetésből indult ki a Kbt. 71.§ (11) bekezdésének vizsgálata kapcsán. Egyrészt a számítási hiba javítása a 2019-es Kbt. módosítás előtt az ajánlatkérő kötelezettsége volt, az EKR rendszer bevezetésével e feladat az ajánlattevőre hárult, másrészt az alapadatoknak az ajánlatban szerepelni kell. A szakember gyakorlati ideje nem minősül alapadatnak, hiszen az ajánlattevők nem kötelesek valamennyi számításba vehető gyakorlati idejüket feltüntetni, csak annyit, amennyi a maximális pontszámhoz elegendő. így lehetősége volt az érdekeltnek a szakmai gyakorlati idejét akként kiegészíteni, hogy a levonható 60 hónap figyelembevételével a 13 hónap ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati vállalást érintetlenül hagyja. Számítási hiba csak és kizárólag akkor alkalmazandó, ha az alapadatok nem változtathatók vagy azok, avagy konkrétan meghatározottak, illetve vállaláson alapulnak, ez pedig az össz-gyakorlati idő vonatkozásában nem áll fenn, így a számítási hiba javítás nem volt alkalmazható jogszerűen. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy az önéletrajz kiegészítése miért nem hiánypótolható, miért terheli ajánlati kötöttség, hiszen nem minősül sem szakmai ajánlatnak, sem ajánlati vállalásnak, az a felolvasólapon jelenik meg. Az ítélet több pontjában sérti az Alaptörvény 28. cikkét, mivel jogforrásnak tekinti a Nagykommentár rendelkezéseit, a kógens Kbt. rendelkezések és a joggyakorlat nem helytálló értelmezésén alapul. Helytelen az ítélet 43. pontjában szereplő azon megállapítás, hogy az érdekelt új önéletrajzot csatolt, mivel az önéletrajz tartalmilag nem minősülhet újnak. Az sem helytálló, hogy az érdekelt ezáltal kedvezőbb helyzetbe került volna, hiszen a bontási eljárásban ismertetett ajánlati vállalásai nem változtak, így a jogintézmény csupán azt a jogalkotó által elvárt helyzetet orvosolta, ami az ajánlat érvényessé tételére vonatkozik. Az elsőfokú bíróság a Kbt. 71.§ (11) bekezdésének értelmezését nem helytállóan végezte el, ennek teleologikus, történeti és nyelvtani értelmezése elmaradt, ítéletét a Nagykommentár figyelembevételével hozta, ezáltal megsértette a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69.§ (1) és (2) bekezdését is, és jogszerűtlenül alkalmazta az eljárási költségek viselésére vonatkozó szabályokat, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az érdekelt kérelme ajánlatának két okból történő érvénytelensége vitatására vonatkozott, az elsőfokú ítéletét jogszerűsége esetén az érdekelt ajánlata érvénytelen lett volna, így a kérelmet el kellett volna utasítani, és az érdekelt viselné az eljárás valamennyi költségét, mivel az egy okból történő érvénytelenné nyilvánítás is megalapozza az érdekelt ajánlatának érvénytelenségét.

[30] Az alperesi érdekelt a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperesi kereset teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Kbt. 71.§ (11) bekezdésére vonatkozó alapvető kikötést, miszerint

az ajánlatban értékelésre kiható számítási hiba észlelése során van lehetőség számítási hiba javítására történő felhívásnak. Az elsődleges kérdés tehát az, hogy alapvetően helye volt-e számítási hiba javításra való felhívásnak, és a korrekció esetében a hiba nyomán az ajánlat érvénytelenítésének. Kiemelte, hogy a felolvasólapon nem történt változtatás a 13 hónapban a hiánypótlás után sem. Ha elfogadható, hogy hiba merült fel, úgy az nem számítási hibán alapult, hanem hiánypótlásra volt szükség, mely önkéntesen teljesült. A törvényszék nem kellő alapossgal vizsgálata a rendelkezésre álló iratokat, tévesen és nem teljeskörűen értelmezte az irányadó jogszabályokat, lehetősége volt szakmai gyakorlati idejét kiegészíteni annak érdekében, hogy megkapja a maximalizált pontszámot, hiszen az össz-gyakorlati idő nem volt ajánlati vállalás, ezért nem alkalmazható a számítási hiba javítása, hiánypótlás lehetséges csak, melyet önként teljesített.

[31] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az alperes és az alperesi érdekelt fellebbezésének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet az anyagi jogszabályoknak megfelel, az ítélet meghozatala során nem történt olyan eljárási szabályszegés, amely az ügy érdemi elbírálására kihatott volna, az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben nem tért el. Az alperes fellebbezési érvelése téves, ugyanis a Kbt. 71.§ (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítására vonatkozó jogintézmény jogszerű alkalmazása minden esetben a felolvasólapon szereplő adat, az összesített ellenérték vagy más, az ajánlatban megtalálható számításon alapuló adat változását eredményezi. A szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány többlettapasztalata értékelési részszempont más, az ajánlatban megtalálható számításon alapuló adatnak minősül. A számítási hiba javítása mindenképpen a felolvasólapon szereplő megajánlások változását eredményezi. Az alperes fellebbezése abban is téves, hogy ne lett volna kötelessége a számítási hiba javítása jogintézménye alkalmazásának jogszerűségét vizsgálnia, anélkül ugyanis nem lehetséges az összegezése jogszerűtlenségét megállapítani. Márpedig a Kbt. 71.§ (11) bekezdése eltérést nem engedő kógens szabály, tehát ha a számítási hiba javítására történő felhívást jogszerűen alkalmazta, és annak az előírt módon nem tett eleget az alperesi érdekelt, kizárólag akkor jár el jogszerűen, ha az ajánlatot érvénytelennek minősíti. A hiánypótlás és a számítási hiba javítás eltérő, elkülönülő jogintézmények, azok kevert, összecserélhető, egymáshoz viszonyított sorrendiségben történő alkalmazására a Kbt. nem ad lehetőséget. Másrészt az alperes eljárására, vizsgálatának terjedelmére a Kbt. 158.§ (1) bekezdése rögzít szabályokat, lehetősége lett volna az eljárás kiterjesztésére akkor, ha a feltárt jogsértés sérti a verseny tisztaságát vagy nyilvánosságát, az ajánlattevők esélyegyenlőségét, avagy érdemben kihat az ajánlatkérő döntésére. Mivel azonban alperes az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelmében foglaltakon túli jogsértést nem állapított meg, ez azt jelenti, hogy az alperes nem találta jogsértőnek a számítási hiba javítására történő felhívást. Az alperes úgy tért el a Kbt. 71.§ (11) bekezdésében foglalt rendelkezéstől, hogy arra a Kbt. kóenciája nem biztosít lehetőséget. Az ajánlat alapadatának – ellentétben az alperes érveléssel – kizárólag a szakmai önéletrajzban feltüntetett össz-gyakorlati idő minősül. Ezt támasztja alá a Nagykommentár is, melynek értelmében alapadatnak tekinthető minden olyan adat, melyből az ajánlattevő matematikai művelet (pl. összeadás, kivonás, osztás, szorzás, átlagolás, hatványozás stb.) elvégzésével állapította meg az ajánlat valamely tartalmi elemét. Az értékelésre kerülő, a szakemberre vonatkozó többlettapasztalat tekintetében kizárólag a szakmai önéletrajzban feltüntetett össz-gyakorlati időből lehet matematikai művelet (összeadás, kivonás) elvégzésével megállapítani, hogy az ajánlatnak mi a helyes tartalmi eleme, emiatt téves az alperesi álláspont, hogy ez az adat nem terhelt ajánlati kötöttséggel és korrigálható, módosítható. Téves megállapításból levont következtetések nem lehetnek helyesek, helytelen következtetésre alapított fellebbezés pedig nem lehet jogszerű. A Kbt. 158.§ (1) bekezdése szerint az alperes a számítási hiba javítására történő felhívás tekintetében az eljárását nem terjesztette ki a jogorvoslati kérelemmel túli jogsértésre. Az elsőfokú bíróság a

Kbt. Nagykommentárra valóban hivatkozott jogi indokolása körében, ugyanakkor döntését nem a Nagykommentárban foglaltakra alapította, a Nagykommentárban szereplő állásfoglalás figyelembevétele, megjelölése jogszabálysértést nem valósít meg.

[32] Az alperesi érdekelt fellebbezése kapcsán a felperes előadta, hogy nem a szakember tapasztalatát értékelte, hanem a többlettapasztalatát. A többlettapasztalatra tett ajánlat helyessége, a szakmai önéletrajzban bemutatott összes szakmai gyakorlati idő mértéke tükrében állapítható meg. Figyelemmel arra, hogy az alperesi érdekelt a bemutatott szakember tekintetében 65 hónap összes szakmai gyakorlati időt igazolt, ezért a javítás eredményeként meghatározott érték a felolvasólapon az igazolt szakmai tapasztalat időtartamára tekintettel (65 - 60) 5 hónap szakmai többlettapasztalat lett volna a 13 hónap helyett.

[33] Az alperesi érdekelt a válaszbeadványában kifejtette, hogy a felperes nem megfelelő oldalról vizsgálta a számítási hiba kérdéskörét a Kbt. 71.§ (11) bekezdése nyomán, a kérdés ugyanis, hogy a benyújtáskor leadott dokumentumokban található számadatok vagy pedig az önkéntes hiánypótlás nyomán keletkezett iratokban található számadatok az alapadatok. Álláspontja szerint az önkéntes hiánypótlás nyomán benyújtott dokumentumok alapján állapíthatók meg az alapadatok. A Kbt. 71.§ (5) bekezdésének keretei között az önkéntes hiánypótlás lehetővé teszi a hiánypótláshoz hasonlóan a tartalom kiigazítását, a törvényszék értelmezése e körben sérti a Kbt.-t, miszerint az önkéntes hiánypótlás keretében közölt dokumentumokat figyelmen kívül kívánja hagyni, holott azok ugyanúgy az ajánlat szerves részét kell, hogy képezzék.

[34] Az alperes a nyilatkozatában előadta, hogy a szakember többlettapasztalatát, mint értékelési részszempontot alá kell támasztani egy önéletrajzzal, amiben a bemutatott tapasztalat ellenőrzése is megtörténhet, a tapasztalatot alátámasztó dokumentum tartalmában hiánypótolható. Az alperesi érdekelt az önkéntes hiánypótlás során alátámasztotta a szakember többlettapasztalata időtartamának megfelelőségét, így az ajánlatkérői felhívás okafogyott lett, de értelmezhető akként is, hogy az alperesi érdekelt az ajánlata hibáját a múltban már megkeletkezett tényadatokkal orvosolta, így az érvénytelenség nem állapítható meg.

[35] A felperes a nyilatkozatában akként érvelt, hogy kizárólag azon körülmény vizsgálatának van jelentősége, hogy a javításra vonatkozó felhívásnak az alperesi érdekelt eleget tett-e vagy sem. Az alperes vizsgálatának terjedelmére a Kbt. 158.§ (1) bekezdés rögzíti a szabályokat, márpedig az alperes a Kbt. 71.§ (11) bekezdése szerinti jogintézmény alkalmazását illetően jogsértést nem állapított meg, az alperes álláspontja az önkéntes hiánypótlást illetően téves. Számítási hibát kizárólag a Kbt. 71.§ (11) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, azaz az ajánlatkérő által megjelölt, a javítás eredményeként meghatározott érték javításával lehet javítani. Az alapadat fogalmából ered, hogy az semmilyen korrekcióval, sem hiánypótlással, sem önkéntes hiánypótlással nem változtatható meg, így a hiánypótlás, önkéntes hiánypótlás és a számítási hiba javítása jogintézmények elhatárolása kapcsán a Kbt. 71.§ (11) bekezdésében foglaltak relevánsak.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[36] A fellebbezések alaptalanok.

[37] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, vizsgálata irányát a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés, a fellebbezésben pontosan megjelölt – az alperes és az alperesi érdekelt állítása szerint az elsőfokú bíróság által megsértett - jogszabályhelyek határozzák meg. A közigazgatási peres eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely együttes megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen döntést kér a bíróságtól. A Kp. 100. § (2) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban a Kúria már több ízben (Kfv.VII.37.422/2020/8. – BHGY K-KJ-2020-404, Kfv.VII.37.651/2020/6. – BHGY K-KJ-2020-385) hangsúlyozta, hogy ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A másodfokú eljárás keretét a fellebbezésben megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezések és az azokhoz fűzött részletes, adekvát indokolás együttesen adják, amelyeken túl az ítéltábla az ítélet felülvizsgálatának Kp. 108. § (1) bekezdésében rögzített korlátaira tekintettel, a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontja alapján nem vizsgálódhat. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit. E kógens törvényi követelményeket az alperes fellebbezésének 6. oldal 5. bekezdésében foglalt fellebbezési kérelem része, amiben azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében jogszerűtlenül alkalmazta az eljárási költségek viselésére vonatkozó szabályokat, mivel figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az érdekelt kérelme az ajánlatának 2 okból történő érvénytelensége vitatására vonatkozott, nem elégítette ki, az alperes nem jelölte meg a megsértett jogszabályhelyet, és részletes indokolást sem terjesztett elő, e kérelme nem felelt meg a Kp. 100. § (1) bekezdés b) és c) pontjában a fellebbezés tartalmával szemben támasztott követelményeknek, így az elsőfokú ítéletet e részében a másodfokú bíróság nem vizsgálta, nem vizsgálhatta.

[38] A fellebbezések a fenti követelményeknek megfelelően kizárólag az elsőfokú ítéletnek az alperesi határozatot részben megváltoztató, a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésének sérelmét megállapító, valamint a 7. részre vonatkozó összegzést megsemmisítő rendelkezés mellőzésének sérelmét állították, megjelölve a Kbt. 71.§ (11) bekezdése elsőfokú bíróság általi helytelen, téves, a jogalkotói céltól eltérő értelmezését, aminek következtében állították, hogy az elsőfokú bíróság elsődlegesen téves alapvetésből indult ki, amikor a Kbt. 71.§ (11) bekezdésének jogszerű minősítését vizsgálta elsődlegesen, és nem azt, hogy az alperesi érdekelt az önkéntes hiánypótlás alapján becsatolt dokumentumokkal – amelyek nem minősülnek alapadatnak –, ajánlatát érvényessé tette úgy, hogy ajánlati vállalásán nem változtatott, így számítási hiba javítása, értékelésre kiható számítási hiba észlelése sem volt alkalmazható jogszerűen, így a másodfokú bíróság számára fentiek jelölték ki vizsgálatának irányát.

[39] Az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a Kbt. 2. § (1), (2) és (4) bekezdése értelmében a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát. Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítani a gazdasági szereplők számára. Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt kell tartani. A Kbt. 69. § (1)-(4) bekezdései szerint az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban (ajánlattételi felhívásban,

dokumentációban) valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek; van-e olyan ajánlattevő, akit az eljárásból ki kell zárni; a bíralat során az ajánlatkérő köteles minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a Kbt. 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket [beleértve a Kbt. 71.§ (1) és (3) bekezdése szerinti hiánypótlást, felvilágosítás kérést, a Kbt. 71.§ (11) bekezdése szerinti, az értékelésre kiható számítási hiba javítását] elvégezni.

[40] A Kbt. eljárásrendi szabályai kógensek, melyben a jogalkotó széles körben biztosította a hiánypótlás és a felvilágosításkérés lehetőségét annak érdekében, hogy minél több ajánlat érvényesként vehessen részt a szerződés elnyerésére irányuló versenyben, és hogy az ajánlatkérő kétséget kizáróan meggyőződhesen az ajánlatok érvényességéről, érvénytelenségéről; a törvény a hiánypótlás és a felvilágosítás-kérés jogintézményét – figyelemmel az érvényes ajánlattétel elősegítésére, illetve az érvényesség/érvénytelenség tekintetében hozandó megalapozott döntésre irányuló cél azonosságára – egységesen kezeli. Ezen belül a Kbt. 71.§ (5) bekezdésében szabályozott önkéntes hiánypótlást csak azzal a korlátozással biztosítja a Kbt., ha bármely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező számára hiánypótlásra, vagy felvilágosítás nyújtására – a Kbt. 71.§ (2) bekezdése szerinti felszólításban, illetve értesítésben megjelölt – határidő van folyamatban.

[41] A hiánypótlások kapcsán a Kbt.-t módosító, 2020. évi CXXXVIII. törvény 24. § indokolása szerint (ld.. Indokolások Tára 2020/157.): *„A hiánypótlások kapcsán a módosítás olyan kiegészítést tesz, amely bizonyos esetekben - ahol az érvénytelenség azonnali szankciója aránytalan lenne - lehetővé teszi a biztosítékkal összefüggő hiány pótlását. Garancia, kezességvállalás vagy biztosítási szerződésen alapuló készfizető kezesség formájában nyújtott biztosíték esetén egyértelművé válik, hogy a hiánypótlásra olyan esetben van lehetőség, ha a megfelelő dokumentum már kibocsátásra került, viszont ezt az ajánlattevő elmulasztotta benyújtani. E szabály célja, hogy az ajánlatok ne minősüljenek automatikusan érvénytelennek pusztán azért, mert a biztosíték nyújtás alapját képező dokumentum nem került határidőre benyújtásra, miközben a biztosíték nyújtása határidőre megtörtént, illetve garancia, kezességvállalás vagy biztosítási szerződésen alapuló készfizető kezesség esetén a benyújtani kívánt nyilatkozat vagy kötelezvény határidőben rendelkezésre áll. E szabály alkalmazható olyan esetben is, amikor a szükséges dokumentum nem megfelelő formában kerül benyújtásra (pl. nincs hozzá megfelelő elektronikus aláírás). A módosító rendelkezés továbbá pontosításokat tartalmaz az önkéntes hiánypótlásra vonatkozóan, tisztázva azokat az eseteket, amikor csak a hiánypótlásra felhívott ajánlattevő vagy részvételre jelentkező élhet az önkéntes hiánypótlás lehetőségével. A 71. § (9a) bekezdés beillesztésének célja annak kiküszöbölése, hogy ha az ajánlat egyes dokumentumaiban ellentmondás található, akkor az ajánlat ne legyen olyan esetben érvénytelen, ha az információkban található eltérés nem befolyásolja az értékelés során elérhető pontszámot. Ilyen eset lehet például az, ha egy szakember tapasztalata vonatkozásában a felolvasólapon szereplő adat nem felel meg teljes mértékben a szakember önéletrajzában található információnak, azonban az ajánlattevő jogosult a maximális értékelési pontszámra, bármelyik dokumentum tartalmát is veszi alapul az ajánlatkérő. Ezzel a szabállyal kiküszöbölhető, hogy egy ajánlat csupán egy, az értékelés szempontjából nem jelentős hiba miatt legyen érvénytelen.”.*

[42] Az értékelésre kiható számítási hiba javítása [Kbt. 71.§ (11) bekezdés] az ajánlati kötöttséget részben feloldó jogintézmény, így alkalmazását a Kbt. több feltétel együttes fennállásához köti. Legfontosabb kritérium, hogy a hiba az ajánlattevő által elvégzett valamely matematikai művelet eredménye (pl.: összeadás, kivonás, képlet hiba), vagyis az ajánlattevő a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeiből (az alapadatokból) tévesen számította ki az eredményt. Az alperes is utalt a fellebbezésében a 2019. április 1-től hatályos, a 2018. évi LXXXIII. törvénnyel beiktatott, az EKR-hez kötődő

módosításra, aminek lényege szerint az ajánlatkérő teszi az ajánlattevő számára lehetővé a javítást. A 2018. évi LXXXIII. törvény 27. § előterjesztői indokolása szerint: *”...[h]a az ajánlatkérő az ajánlatban az értékelésre kiható számítási hibát észlel, - a hiba és a javítandó érték, valamint a javítás eredményeként meghatározott érték megjelölésével - felhívja az ajánlattevőt annak javítására. Több tekintetben is aggályos lenne, ha az elektronikus rendszerben az ajánlatkérő hozzáférést kapna az ajánlattevő ajánlatának szerkesztéséhez, ilyen szerkesztési jogosultság nélkül ugyanakkor a számítási hiba javítását nem tudja elvégezni. A számítási hiba javításának az eredményét az ajánlatkérő akként állapítja meg, hogy a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeit (az alapadatokat) alapul véve kiszámítja az összesített ellenértéket vagy más - az ajánlatban megtalálható számításon alapuló - adatot. Ha a számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben teljesítették, az ajánlat érvénytelen. E nélkül előállhatna az a helyzet, hogy az ajánlattevő szándékosan nem javítja ki a hibát, ha az ajánlatban eredetileg rögzített ajánlati elem figyelembevételre kedvezőbb helyzetbe hozná az értékelés során. Az új szabály bevezetése tehát azt a célt szolgálja, hogy az ajánlattevő az eljárás eredményét ne tudja visszaélészerű magatartásával befolyásolni. A rendszer átláthatósága érdekében szükséges, hogy a rendszerben változatlan formában is megjelenjen az eredeti ajánlat, ugyanakkor mivel a rendszer az ajánlat egyes adatait (így az értékelésre kerülő elemeket) használja az eljárás további szakaszaiban, illetve az EKR-ből kinyerhető statisztikai adatok alapját jelentik, ezért elengedhetetlen az is, hogy a számítási hiba a rendszerben - a papír alapú gyakorlattól eltérően - valóban javításra kerüljön.”.*

[43] Értékelési részszerzőpontként a felperes nem a szakember tapasztalatát értékelte, hanem a szakember többlettapasztalatát hónapokban. A többlettapasztalatra tett ajánlat helyessége, a többlettapasztalatra tett megajánlás összege és matematikai megfelelése a szakmai önéletrajzban bemutatott összes szakmai gyakorlati idő mértéke tükrében, az ajánlatkérő által felállított művelet alapján volt megállapítható, ami az ajánlattevő szakmai gyakorlati összidejéből levonva a 266/2013 Korm. rendelet szerinti jogosultság megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlati idő (36 vagy 60 hónap) után keletkezik azon korlátozással, hogy az ajánlatkérő maximális vállalásként 13 hónapot jelölt. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra ítéletében, hogy az alperesi érdekelt ajánlata (értékelésre kiható) számítási hibát tartalmazott, melyet a felperes helyesen kívánt orvosolni a Kbt. 71.§ (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítására vonatkozó felhívással. Nem képezte vita tárgyát, hogy a felperes adekvát eszközt választott, okszerű indokolással látta el a hiánypótlási felhívást, ami megfelelő reflexiót tartalmazott a releváns dokumentumokra. A felolvasólap 1. sz. mellékletében ugyanis az alperesi érdekelt 61 hónap szakmai tapasztalatot tüntetett fel (tény), az ennek alátámasztására csatolt szakmai önéletrajzban – amennyiben azt az alperesi érdekelt helyes adattartalommal nyújtotta volna be – akkor összesen 61 hónap (össz)szakmai gyakorlatot (tapasztalatot) kellett volna igazolnia. Ezzel szemben a felperes azt állapította meg, hogy a számítási hiba folytán (2017. július hó és 2018. február hó között nem az alperesi érdekelt által számított 4 hónap, hanem 8 hónap telt el), az (össz)szakmai gyakorlat időtartama hibás számításra alapítva került megállapításra, annak tényleges időtartama 65 hónap, mely értéket az alperesi érdekelt által megállapított 61 és az általa feltárt +4 hónap összegeként állapította meg. Ebből az értékből kellett számítani az értékelési részszerzőpontként meghatározott többlettapasztalati időtartamot oly módon, hogy a 65 hónapból ki kellett vonni a végzettség megszerzéséhez szükséges, jogszabály által rögzített időtartamot. Ez a végzettség típusától függően 36 vagy 60 hónap lehetett. A rendelkezésére állt adatok (ténykérdés) alapján a felperes helyes logikai következtetéseket tett, ezért választotta helyesen és jogszerűen a számítási hiba javítására vonatkozó felhívást.

[44] Nem volt vitatható, hogy az ajánlati kötöttség a felolvasólapon szereplő, az ajánlattevő által megajánlott többlettapasztalatra (hónapokban) beállt. Az eredeti szakmai

önéletrajzban az alperesi érdekelt a bemutatott szakember tekintetében 65 hónap összes szakmai gyakorlati időt igazolt, ezért a javítás eredményeként meghatározott érték a felolvasólapon a „*szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány többlettapasztalata (hónapokban)*” értékelési részszerzőpontra, a bemutatott szakember hiánypótlás alapján igazolt végzettségére és az igazolt szakmai tapasztalat időtartamára tekintettel 5 hónap (65- 60) lett volna. Ez pedig a számítási hiba javítása jogintézmény keretein belül, tehát jogszerű korlátok között megmaradva befolyásolta volna az eredményt (13 hónap helyett 5 hónap a helyes érték).

[45] Mindazonáltal – miként az elsőfokú bíróság tényszerűen kifejtette – a felperes hiánypótlásként kérte a szakmai végzettséget igazoló okirat benyújtását, mely megnyitotta az érdekeltnek a Kbt. 71.§ (5) bekezdése szerinti önkéntes hiánypótlás jogszerű lehetőségét; ezzel azonban az alperesi érdekelt nem annulálhatta a számítási hiba javításra vonatkozó felhívást, mert a számítási hiba javítása kapcsán a Kbt. 71. § (11) bekezdése nem ad lehetőséget a teljes, de nem megfelelő ajánlat megfelelővé tételére, a nem megfelelés önkéntes hiánypótlás intézményével történő korrigálhatóságára. Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a jogorvoslati eljárásban nem azt kellett vizsgálnia (kérelmi elem hiányában), hogy az ajánlatkérő jogszerűen írta elő a számítási hiba javítását, hanem azt, hogy az önkéntes hiánypótlás keretében becsatolt dokumentumok alapján a felperes jogszerű döntést hozott-e az érdekelt ajánlatának érvénytelenségéről. Kétségtelen, hogy az alperes jogorvoslati eljárását a jogorvoslati kérelem tartalma köti, de annak vizsgálatánál nem tekinthetett el attól, hogy a felperes az összegzésben az érdekelt ajánlata érvénytelenségét a számítási hiba nem megfelelő javítására alapozta az általa ismert és megismerhető adatok tükrében helyesen, továbbá, hogy a Kbt. olyan kógens jogszabály, melynek rendelkezéseitől csak annyiban lehet eltérni, amennyiben azt maga a Kbt. kifejezetten megengedi [Kbt. 2.§ (7) bekezdés].

[46] Márpedig a Kbt. 71.§ (11) bekezdése eltérést nem engedő kógens szabály, amely a számítási hiba kijavításának elmaradásához az ajánlat érvénytelensége jogkövetkezményét rendeli; eszerint: „*Ha az ajánlatkérő az ajánlatban az értékelésre kiható számítási hibát észlel – a hiba és a javítandó érték, valamint a javítás eredményeként meghatározott érték megjelölésével –, felhívja az ajánlattevőt annak javítására. A számítási hiba javításának az eredményét az ajánlatkérő akként állapítja meg, hogy a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeit (az alapadatokat) alapul véve kiszámítja az összesített ellenértéket vagy más – az ajánlatban megtalálható számításra alapuló – adatot. Ha a számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben, vagy hibásan teljesítették, az ajánlat érvénytelen.*”.

[47] Az alperes nem élt a Kbt. 158.§ (1) bekezdése szerint hivatalbóli kiterjesztés eszközével, nem hivatkozhatott alappal arra, hogy az eljárásában hivatalból nem vizsgálta az ajánlatkérő számítási hibának minősítő döntésének helyességét, abból következően, hogy a számítási hiba nem teljesítése miatti érvénytelenségről hozott döntés vizsgálata kapcsán megállapította, hogy a kérelmező egy önkéntes hiánypótlás során megfelelően alátámasztotta a szakember többlettapasztalata időtartamának megfelelését/helyességét, így az ajánlatkérői felhívás a számítási hiba javítására tulajdonképpen okafozott lett. Ezzel az eljárásával az alperes a Kbt. kógenciáját figyelmen kívül hagyva járt el, mivel az eljárást hivatalbóli kiterjesztés hiányában a számítási hiba javítása kógens szabálya determinálta a felperes eljárását (lehetőségét), és amennyiben a számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben, vagy hibásan teljesítették, az ajánlat érvénytelen, ami kógens megkötést jelentett a felperes számára, amit tiszteletben kellett tartania, a jogszabályi rendelkezést érvényre kellett juttatnia.

[48] A normával a jogalkotó mindig egy kitűzött célt kíván elérni, a bíróság feladata, hogy a jogértelmezését e célra tekintettel végezze el az Alaptörvény 28. cikkében írtakra is

figyelemmel. Az érintett jogintézményt érintő módosítások indokaiból kiemelés érdemel, hogy az információkban található eltérés a perbeli esetben befolyásolta az értékelés során elérhető pontszámot. Az eltérés korrigálására, az érvényes ajánlat megtételére a felperes számára rendelkezésre állt információk, a helyesen feltételezett összefüggés alapján az orvoslásra adekvát módon megválasztott eszköz (számítási hiba javítása) javítást igényelt az alperesi érdekelt részéről, a Kbt. kógens rendszerében az önkéntes hiánypótlás megnyílt sem adott lehetőséget számára, hogy a kijavítással érintett körben eltérjen és kiváltsa a felperes, mint ajánlatkérő által alkalmazott jogintézményt egy másikkal, mert a kötött rendszerben ezek ekként nem csereszabatos intézmények, az ajánlattevőt erre nem már ruházta fel a jogalkotó.

[49] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes jogsértést követett el az alperesi érdekelt ajánlatának ez okból történő érvénytelenné nyilvánításával. Jogszabálysértés kimerítése nélkül tartotta helyesnek az elsőfokú bíróság a felperes arra vonatkozó érveit, hogy a szakmai önéletrajzban megjelölt számítási hiba előírt orvoslását nem jelenti az új, a korábbiakban meg nem jelenített szakmai gyakorlati időtartamot tartalmazó szakmai önéletrajz benyújtása, erre az alperesi érdekelt nem volt jogosult. Ebből fakadóan a felperes helyesen állapította meg az összegezésében azt, hogy az alperesi érdekelt az eljárás 1-7. részeiben a számítási hibát nem megfelelően javította, ennek Kbt. 71. § (11) bekezdése szerinti jogkövetkezménye pedig az e részekben benyújtott ajánlat Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelensége.

[50] Az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból érdemben helytálló jogi következtetést vont le, a Kbt. 71.§ (11) bekezdésének értelmezését helyesen, az Alaptörvény 28. cikkével összhangban végezte el. A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[51] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest és az alperesi érdekeltet egyetemlegesen a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a 32/2003 (VIII.23) IM rendelet IMr. 2. § (1) bekezdés a) pontra figyelemmel állapította meg, a megbízási szerződésre figyelemmel.

[52] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a feljegyzett, az Itv. 39.§ (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46.§ (1) bekezdésébe szerint számított 108.480 forint fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95.§ (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102.§ (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[53] Az alperesi érdekelt a fellebbezési illetéket a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen leróta, így e kérdésben az ítéltábla a rendelkezést mellőzte.

[54] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. április 30.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró